

Julkisen talouden suunnitelma 2022 - 2025

Elina Pylkkänen

21.5.2021

Talousennuste JTS:n pohjalla

- Vm arvioi talouskasvun hitaammaksi kuin muut tutkimuslaitokset: jos talous kasvaa nopeammin, myös julkinen talous paranee ja budjettivaje pienenee
 - Tämä heijastuu koko politiikan suunnitteluun, kaikilla tasoilla
 - Kuntatalouteen vaikuttaa talouskehitys myös voimakkaasti
 - Velkasuhteen taittuminen on mahdollista jo aiemmin kuin tavoiteltu
- Tosin uutta toteutumatietaa saatu vasta viime päivinä TK:lta
- Työllisyyden kehitys varovainen
- Työttömyysasteen aleneminen on varovaista

PT:n talousennuste

- Yksityinen kulutus kasvaa tänä ja ensi vuonna vahvasti
- Matkailu- ja palvelualat vetävät myös viennin ja tuonnin vahvaan kasvuun
- Koronakriisi ei syö kilpailukykyä finanssikriisin tavoin
- Elvytyksen jatkaminen ei pian enää vastaa suhdannetilannetta

	2020	2020	2021e	2022e	2023e
	Mrd. €	Määrän muutos (%)			
Bruttokansantuote	237,5	-2,8	2,5	3,1	1,4
Tuonti	84,2	-6,6	3,7	8,0	2,0
Kokonaistarjonta	321,7	-3,8	2,8	4,4	1,6
Vienti	85,2	-6,6	4,5	7,0	3,0
Kulutus	178,4	-2,7	2,3	3,0	1,4
yksityinen	120,3	-4,9	3,0	4,0	1,5
julkinen	58,1	2,3	0,8	0,8	1,2
Investoinnit	56,0	-3,1	2,0	3,2	1,6
yksityiset	45,2	-4,6	2,2	3,6	2,2
julkiset	10,9	3,4	0,9	1,6	-1,0
Kokonaiskysyntä	321,7	-3,8	2,8	4,4	1,6

Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

Taloudellisen kestävyys tien kartta

- Työllisyyden lisääminen ja työttömyyden vähentäminen
- Talouskasvun edellytysten vahvistaminen
- Julkisen hallinnon tuottavuuden kasvattaminen ja kustannusvaikuttavuutta tukevat toimet
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Koronan jälkeinen tavoiteaikataulu

- BKT supistui oletettua vähemmän
- Tiekarttaa joudutaan tarkistamaan tavoitteiden ja enne kaikkea tavoiteaikataulun osalta
- Ongelmat pitkän aikavälin kestävyysvajeessa kuitenkin samat
- Mitä mahdollisuuksia koronavuoden tapahtumista saatiin näkyviin?
 - Digitalisaation edistäminen
 - Ilmastonmuutoksen torjuntatoimet
 - Elinkeinorakenteen uudistuminen (luova tuho)
- Mitä uhkia koronavuodesta
 - Hystereesi, pitkäaikaistyöttömyyden pitkäaikaisvaikutukset

Julkisen talouden vahvistuminen

- Hallituksen työllisyystoimet ovat tähän mennessä vahvistaneet julkista taloutta vm:n arvion mukaan 150 m€
- Hallituskauden loppuun mennessä työllisyystoimilta vaaditaan lisävahvistusta 110 m€ verran vielä
- EU:n elpymisvälineelle on asetettu paljon eri suunnista lähteviä toimenpiteitä ja kerrannaisvaikutuksia – ovatko nämä realistisia?
 - Miksi sote-uudistusta rahoitetaan kertaluonteisella paketilla?
 - Miksi työllisyystoimenpiteitä rahoitetaan kertaluonteisilla paketeilla?
- Miksi t & k –toiminnasta leikataan kehysriihen päätöksillä, vaikka tiedetään juuri näiden investointien olevan avainasemassa tuotantokyvyn kannalta ja näin ollen Suomen talouskasvun ja tuottavuuskasvun kannalta?

Työllisyystoimet keskiössä

- Onko keskusteltu riittävästi suurimpien kaupunkien kanssa elinkeino- ja työllisyyspolitiikasta: kunnat ja valtio tähtäävät samaan tavoitteeseen
 - Työvoiman kysyntää vahvistettava
 - Työvoiman tarjontaa vahvistettava
- Miten velkaantumisasteen ennätysmäinen taso vaikuttaa työn tarjontaan ja työn kysyntään? (ylivelkaantuneiden tilanne ratkaistava pikimmiten)
- Miten säästämisasteen ennätysmäinen taso vaikuttaa kulutuskysyntään ja siten työvoiman kysyntään?

Pohjoismaiselle tasolle vuosikymmenen loppuun mennessä

- Muissa Pohjoismaissa julkisen sektorin työllisten osuus on korkeampi kuin Suomessa
- Tehdyt työtunnit / työllinen ovat suunnilleen samalla tasolla meillä kuin muissa Pohjoismaissa
- Osa-aikaisten työllisten määrän nousu lisää työllisten määrää ja vähentää menoja, vaikka ei niinkään kasvata julkisen talouden tuloja

Kehykset ja niiden ulkopuoliset menot

- Menokehyksiin kiinnitetään kaikki huomio, se on välttämätöntä, mutta ei riittävä talouden pitkän aikavälin hallinnan kannalta
- Entäs kehyksen ulkopuoliset menot?
 - Takaukset ja vakuudet, joiden määrä kymmeniä miljardeja
 - Verotuet, joiden määrää ei tässä yhteydessä riittävästi korosteta